

Herman Bang
FRANZ PANDER

Franz Panders Moder vaskede for Folk. Hendes Mand havde været Snedker og havde drukket sig ihjel.

Maaske var denne samme Snedker ikke Franz' Fader. Madam Pander tog undertiden Franz' Barnehaand imellem sine sprukne Næver, og hun spilede hans mærkelig slanke Fingre ud og beundrede deres buede Negle, som var sart lyserøde. Og hun sagde, Madam Pander, at saadan havde h a n s Fingre været og h a n s Negle. Snedkeren var det vel næppe.

Muligvis var Franz en Bastard. Han var en kælen Dreng og kilden, som man siger, Elskovsbørn er. Og han havde Fornemmelser som ingen af de andre Drengene i „Kleine Dammstrasse“.

Drengene kaldte ham for „Jomfruen“. Navnet blev raabt en Dag, da Friskolen badede i Elben, af Klassens vittige Hoved: s a a blankhvid og skær var Franz' Krop – og siden beholdt han Navnet.

Det passede godt. Franz legede aldrig, bandede aldrig og røg ikke. Pokker vide egentlig, hvad han tog sig til. I Kleine Dammstrasse i Gadedørene, hvor de andre Drengene spillede Klink og vendte Mølle og skændtes og kom op at slaas, var han aldrig. Hjemme paa Kvisten ikke heller. Mutter Pander kunde sidde angst og vente timevis om Aftenen, før Hr. Franz kom hjem.

- Hvor har Du dog været, Franz? – Ingensteder.
- Aldrig bestiller Du noget.
- Gav Konsulinden Dig noget?
- Ja, de havde Selskab igaar. Det er Finmad.

Madam Pander tog Posten frem fra Kakkellovnen, hvor den stod mellem to Tallerkener. Franz spiste den med smaa Smæk med Tungen som en Gourmand.

Det er Champignoner, sagde han. Han elskede de Levninger, Moderen fik rundt i de „gode“ Huse, hvor hun vaskede, og han spurgte hende nøje ud om Navnene, og om hvordan man spiste hver enkelt Ting. Til daglig, naar han maatte tage til Takke med Dammstrasse-Kost, spiste Franz kun lidt, og det lidt, han tog til sig, indsyldte han

saadan i Peber, at Madam Pander nyste, blot hun saá paa det – saadan fordærvede han den gode Pølse.

Den hele Eftermiddag drev Franz omkring paa Jungfernstieg. Timevis stod han foran de store Galanterivinduer. Mest holdt han af de skinnende forgyldte Bronceting og af Dekoratorudstillingerne, hvor lange Silketøjer flød. Der stod han og maabede. Men længst kunde han dog gabe foran Boghandlervinduerne. Det var Olietrykkene han elskede. Billeder, hvor Mænd i Fløjl sidder til Bords med Kvinder i Silke og Drapperier af rødt og paa Bordet Pokaler af Guld.

Der hang et Stykke paa Hjørnet af „Neuerwall”: en mørk Kvinde, atlaskklædt, i gult, stærkt udskaaren, med to Perlerader i Haaret, rakte en rundfingret, diamantdækket Haand til en Page, i kvidt, som bukkede dybt – foran det Billede stod Franz timelang, til han blev ganske hed ved det og fik røde Kinder. For nu var han fjorten Aar.

Vinteraftnerne læste han; alle de Romaner, hvor en vild Fantasi krammer ud Hertuginder med Briljanter om stolte Halse og Markiser, som smægter i Rosen-Orangerier.

Eller han smurte rundt i det rige Kvartér langs Alsteren og saá efter Etager, hvor de tændte op til Fest. D e r vogtede han saa ved Portene, til Ekvipagerne kom, og han fik Hjertebanken ved at være saa nær ved Damerne, naar de svippede ud af Vognene med Silkeslæbene løftede, og ved Herrerne, slankvoksede, med Nakkeskilninger og Duft af Pomade.

Efter hvad der lugtede godt var Franz som gal. Hvad Madam Pander kunde rapse – saadan i Ny og Næ – helt uskyldigt (hva’ gør’et at ta’e fra de’, som har? sagde hun til Madam Furst ved Rullen) paa et og andet Toilettebord af Eau de Lubin eller Es-Bouquet i en lille Flaske, hun omsorgsfuldt (Herre Gud – naar det er for Drengen) havde med i Lommen, d e t brugte Franz over Maade.

Men saadan gjorde nu ogsaa h a n – han, hvis Hænder og Negle Franz havde arvet.

Og for Resten hele Figuren. For Franz var skudt op og var paa Veie til at blive en smuk Knægt. Blaa Øjne, man vidste ikke ret, om de var tungsindige eller sløve, en lille Mund – for lille egentlig for en Mand – med røde Læber og denne fornemme Næse, lige, med sine Næsebor, der saa let kom til at sitre.

Slank og smidig Krop.

Saadan saå han ud.

Derfor vilde Moderen ogsaa have ham til Manufakturen. Hr. Schaltz havde tilbudt at tage ham.

– For nutildags maa man købe de glatte Ansigter, sagde Hr. Schaltz, og se dem staffere sig ud som Prinser for Skuffebedrøvelsen. Ellers – Gudnaade, om man ser et Fruentimmer indenfor sine Døre saa lang Dagen er.

Men Franz vilde ikke til Manufakturfacet. Sidste Vinter, da han en Aften drev paa Jungfernstieg, var han standset udenfor et stort Hotel. En Klub holdt Bal. Han havde set Ekvipage efter Ekvipage rulle frem og Damerne stige ud og inde i Forsalen Kellnersværmen i deres sorte Kjoler og hvide Slips. Hvordan de bøjede sig over Damerne, og naar de tog Silkeslagene af deres Skuldre, og talte til dem hviskende og gik foran dem gennem Sale, straalende af Lys.

Det vilde Franz være.

Han skulde lære i en Restaurant i Schaumburgerstrasse. En skummel Krog, hvor et Par Dusin øllede Stangæster kom for at tømme deres Seidler. Franz led ved Arbeidet: at skylle alle disse fedtede Ølglas i det skidne Vand, med sine Hænder; og han led ved Luften med dens Stank af Bock og Stank af Tobak.

Men han vidste, at disse Aar maatte til, og han ventede. Han glædede sig ogsaa, fordi han saå, han Dag for Dag blev smukkere. Om Aftenen, naar han dødræt kom op paa sit Hummer, kunde han sidde længe med Lysestumpen tændt foran sin Stump Speil, og han betragtede lykkelig sit Ansigt. Han plejede med Æmhed hver Skønhed hos sig selv, og for hver Drikkeskilling værnede han sine Hænder baade med Lilliemælk og andet.

Værtens Søn kom hjem. Han rejste rundt som Kelner og kom nu fra London bare paa Besøg.

Han var fuld af Historier om Hotelpragt med favnhøje Speile og Trapper af det pureste Marmor og Portierer af Silke. Og fornemme Navne og Vine, hvis Pris Franz aldrig havde aner, og lange table d'hôte-Rækker langs blomstersmykkede Borde ...

Franz slugte hver Beskrivelse.

Og en Formiddag, da Værten og hans Søn drev i en Sofa, mens der var tomt i Kneipen, fortalte den vidtberejste „Historier” derovre fra. Franz vaskede op i sin Krog.

– Man har sine lykkelige Øjeblikke – d e r i London – Kelneren skød Cigarrøgen ud gennem Næsen og sagde London med engelsk Akcent: Satan til Aristokrati det engelske – Svup sætter de Øjnene paa En, saadan en guldharet Miss, rank i Tøjet – ser de tre – fire Gange paa Ens Skabning, saa det kribler En ned ad Rygraden, og man mærker saadan Elektriciteten, naar man kommer dem nær med Fadet ... Na – saa har man jo Rutinen og kender Numret. ...

Vært og Søn lo fortroligt, og Sønnen fortalte om et Par „Satans heldige Proptrækkere”.

– Forstaar sig, han var smuk, John Jennings – flot Karl... Men at Lady Haverland løb skinbarlig bort med ham og tog med sig saa godt som hele Butiken, saa Lorden gerne ku’ kigge længe i Vejviseren – det synes jeg s’gu dog – og Førner, han blev nu g i f t med en Millionærpige – det ku’ han takke sine Ben for ...

Franz var gaaet frem fra sin Krog. Med opsmøgede Ærmer stod han et Par Skridt fra Disken og stirrede paa den vidtberejste.

– At det altsaa skete.

Farven kom og gik paa hans Ansigt, mens han lyttede. Husets Søn vendte sig pludselig om og saá paa ham:

– Naa – Knægt – Du falder i Staver ... sagde han og blev ved at se paa ham. Og halvhøjt lo han til Faderen:

– Der Bub’ wird Gluck haben.

Noget klirrende faldt Glassene rundt i Franz’ Ballie den Formiddag.

Franz var tyve Aar, da han meldte sig i Jungfernstieg-Hotellet.

Direktøren drejede sig paa Stolen og sad paa hans Hænder med de spidse Negle, mens han lod, som om han læste i hans anbefaling.

– Schon – – Eine dritte Stellung im Restaurant vacant. Sie können Morgen anfangen.

Da Franz var ude af Døren – bleg var han blevet – sagde Direktøren ned mod Bogholderen, som afvekslende skrev Regninger og pillede Næse:

– Na, ein netter Zugvogel – nicht?

De første Dage gik Franz i lykkelig Undren. Han sneg sig fra Restauranten ud paa Gallatrappen begærlig efter at føle dens Tæpper under sine Fødder og lade sin Haand glide langs ned ad Gelænderets sorte Marmor. Han stillede sig paa Afsatsen, hvor Damerne gik ham tæt forbi, smilende og med Buketter i Hænderne, og han fulgte med Øjnene deres Skikkelser, i evig Hjertebanken, til de forsvandt ved Drejningen, og saá deres Dragt og fornám Duften af deres Klæder mer end han egentlig tænkte paa dem selv.

Han vendte tilbage til Restauranten og gik ind i den store table d'hôte-Sal. Han følte et mættet Velbehag i denne Sal. Lyset, som dæmpet faldt ind gennem mægtige spraglede Ruder; de høje Buer, baarne af Marmorsøjlerne, og Lysekronerne, pragtfulde som i en Kirke. Han faldt i Staver, til en Kollega vækkede ham:

– Tjener De svært ved at drive her, Kollega? – Vi har Huset fuldt ...

Han begyndte igen at servere. At bringe Menuens Retter frem og tilbage til Restaurantbordene, bestille Vinene og trække dem op. Han indaandede Duften af Maden velbehagelig og næsten beruset ligesom en Rekonvalescent, og uden at skelne, uden at skyldte det noget enkelt gik han rundt i noget som en Forelskelses Velvære.

Og om Aftenen, naar der endelig blev slukket i Salene, og de andre Kelnere skyndte sig op for straks at falde i Søvn, trætte som Akrobater, blev han endnu tilbage i den mørke Restaurationssal; og han kunde ikke rive sig løs fra Dunkelheden derinde, hvor Springvandet i Bassinet plaskede saa stille midt mellem de store Vækster, der ragede op mod Kuplen i Mørket.

Han drev længe om paa de skumrende Gange og nynnede sagte hen for sig, og kom han endelig op, hvor hans Sovekammerater, hede i Hovederne, sov dybt med aaben Mund, laa han timevis vaagen og følte en Susen i sit Hoved som en Rus af Vin.

Alligevel var han ikke træt om Dagen.

Saaledes gik den første Tid. Saa blev Franz van til det nye Liv, og der kom en Overgang, hvor han følte sig meget træt og altid søvrig.

Hans Kammerater var heller ikke morsomme. De talte om deres egne Ting, om Pladserne de havde haft og om hvormeget de tjente. De havde en Kæreste blandt Stuepigerne eller i Køkkenet, og forresten sov de den meste Fritid.

Om Gæsterne talte de sjældent.

Og det var det, som interesserede Franz.

Johanne, Stuepigen paa første Sal, en høj og robust Wienerrinde, havde længe passet Franz op, hver Gang han om Formiddagen gik for at „nette sig”, og holdt af at daske saa smaat til ham og kilde ham paa Halsen og slaas med ham inde i et af Værelserne, hvor hun gjorde rent.

En Dag kostede hun ham paa den uredte Seng, hvor han sad paa Kanten, og slog ham med Støvekosten i Ansigtet.

Med Et bøjede hun sig ned og kyssede ham paa Siden af Halsen, mens hun holdt paa ham.

Franz fo'r op, helt bleg:

– Slip mig, sagde han, jeg vil ikke.

Johanne stødte ham arrig fra sig:

– Hvad tror den dumme Knægt – sagde hun, og haansk føjede hun til:

– Louis, wie du bist, Louis.

Fra den Dag satte Johanne meget ondt for Franz blandt alle Pigerne. I Grunden nærrede de mod Franz alle et stille Raseri. Helst vilde de alle i Lag med ham, og han saá dem ikke. Aldrig saa meget som et Blink, det mindste Skub hen mod Væggen i Gangene, et Knib i Armene – ingenting. Aldeles som de slet ikke var Fruentimmer. Saadan var han; det var dog irriterende.

Franz bemærkede dem slet ikke.

Men om Aftenen den Dag, da Johanne havde vendt op og ned paa ham i Sengen, var det, det hændte, det med Miss Ellinor fra femten.

„Femten” var en fornem Familie, engelsk, Fader, Moder og Datter.

Familien havde boet der noget. De satte sig altid ved Franz' Bord, skønt der var Træk fra Døren, og Miss Ellinor havde ti Ting at spørge om og ti Ting at lade bringe, og saa faldt et Armbaad og saa Servietten lige ved hendes Fødder.

Franz var betaget. Det var som noget bandt ham til det lille Anretterbord ved Døren. Der saá han hende i Profil. Og der kom over ham en Dvælen i hver Ting, han passede ved det Bord: naar han rakte et Glas, naar han bragte et Fad, naar han talte,

naar han bøjede sig frem. Og han maatte kæmpe for at gaa fra hende, og det kribledede i ham blot at røre hende.

Hans Blik var paa hendes Skikkelse uafvendeligt og oftere end han turde, og hver Gang han nærmede sig, stod hans Hjerte stille.

Naar hun ikke var der, var han urolig; han blev ikke paa et Sted, og aandsfraværende tog han alt i Hænder, og han saá ingen og ingenting.

Det gav et Ryk i ham, naar hun kom, der i Døren. Han hilste ikke – alle andre hilste han; hun smilede, og lidt stakaandet bad hun om en Sodavand, en Avis. Og altid fik hun sagt et Par Ord, og han skulde tage et Fnug af hendes Kaabe og hjælpe hende med Parasollen. Den var altid stridig, vilde saa ikke op, saa ikke i.

Det kostede dem at komme fra hinanden.

Franz troede og troede ikke, og han ventede ikke og haabede ingenting. Men han maatte være hende nær. Naar hun bare sad d e r, ved hans Bord, den hele Dag og legede saadan, spillende med sine Hænder, langs Balustraden, som hun plejede, mens hun nynnede ganske sagte. Blot hun vilde det.

Men mer og mer urolig blev han. Og han begyndte at nærme sig hende umærkeligt – han m a t t e det – at strejfe et Sekund den Bordrand, hvor hendes Haand saa ofte laa; at betragte længe – saa hun vidste det – et bestemt blottet Sted af hendes hvide Hals.

Miss Ellinor spidsede sin lille Mund og saá paa ham og lo; hun kælede for sin knoklede Papa og saá paa ham og lo; hun lagde sin Haand lige ved hans paa Bordet og saá paa ham og lo.

Han tænkte bare paa det ene: at komme til at røre ved hende.

Men efterhaanden – for de blev der Dag efter Dag – var det, som det skulde kvæle ham. Hele hans Væsen o p s u g e d e s af hende. Bare hende Dag og Nat: hendes Haand, som den havde ligget der; og saa mange Gange havde hun talt til ham – og dér havde hun set paa ham – ja bestemt ...

Om Natten sov han ikke, viklede sig ud af Tæpperne og ind i Tæpperne. Gentog det samme evig. Der havde hendes Haand ligget – v i l d e hun røre ved ham? D e r havde hun let, det havde hun sagt – det laa han alltsammen febrilsk og krammede om, saa lang Natten var.

Og lige med et, naar han sad op i Sengen, kom han til at se hen paa Kollegerne, som laa d e r blegfede og sparkede i Halvmørket under den nedskruede Gas. Han følte dem saa væmmelige, at han kunde have slaaet dem.

Miss Ellinor var altid den samme. Hun spillede i Heden af hans Attraa som en Kattekillling i Skær af Kulflammer.

– – Saa var det d e n Aften. Franz havde Vagt paa første Sal. D e var ude til stort Selskab.

Franz flakkede rundt og havde ikke Ro paa sig et Minut. Han gik ud og ind i Anretterværelset og rørte ved alting og bestilte ikke noget. Op ad Trappen og ned ad Trappen maatte han i e t væk. Endelig kom de. Han kendte hendes Stemme – hun havde den Vane altid at snakke lidt højt i Gangene – og hans Hjerte stod stille.

Han tog et Lys og gik ud paa Gangen.

– De her, sagde hun.

– Ja – i Aften. Stemmen slog Klik for ham.

– Hun saá lidt paa ham, inden hun gik ind ad Døren, han havde aabnet:

– Hvordan det? sagde hun.

– Min Kammerat er syg, sagde han og tændte Kandelabrene paa Kaminen.

Den Gamle kom ind og gik ind i Værelset ved Siden af. Døren stod halvaaben.

Miss Ellinor tog sin Riviére af foran Speilet. Franz skulde til at gaa, men blev staaende med Lyset i Haanden.

Saa mødtes deres Blik i Spejlet. Og i et Sekund havde han grebet hendes Arm og bøjede sig frem og kyssede hendes Skulder. Han kom ud, og han følte kun, at hendes Pulse havde banket under Kysset.

Men saa blev han grebet af en ubændig Glæde. Han styrede sig ikke; han lo og sang. Han fjantede med en søvndrukken Kammerat, snakkede og vidste ikke selv, hvad han sagde.

Paa Gangene drev han rundt og sparkede til Støvlerne, saa de fo'r.

Han gik endelig op; han klædte sig af med en egen Festlighed, og sirligt lagde han hvert enkelt Stykke ved Sengen og gik til Ro. Saa stille laa han og smilede.

Men næste Dag rejste Miss Ellinor.

Ved Morgentheens, da han bøjede sig over hende, så hun ham pludselig ind i Ansigtet og sagde:

– I Dag skal vi reise.

– Skal De reise – hvorfor?

– Troede De, jeg skulde blive her? Og Miss Ellinor lo.

Mer talte de ikke, og de saas ikke mer.

I Dage vidste Franz ikke af sig selv. Han spilede uafslædig de magre Minder ud og gjorde mekanisk sin Dont paa de samme Steder, hvor hun ikke mere var.

En stærk Støj, et nyt Ansigt vakte ham pludselig, og han så et Øjeblik Salen, Balustraden, de kendte Borde og Menneskene rundt om. Saa faldt han tilbage i sin Døs led ved al Ting og med en Smerte i sit Bryst som et Stik.

Saadan gik en Tid, indtil han en smuk Dag vaagnede, og pludselig syntes han, at det hele var saa langt borte og længe siden og næsten som noget, der slet ikke var hændet h a m eller kun var drømt.

Og vilde han fange Minderne igen, var det, som havde han en lang Vej at gaa, og havde han fanget dem ind, stod han og faldt sløv i Staver over sin Skat.

Han gled ud i en Selvdyrkelse igen. D e t var forbi.

Han gik rundt i sin sløve Dont, slatten og uden en Tanke.

Efterhaanden kom ogsaa Kelnersulten over ham. Han led ved at bringe de krydrede Retter ud og ind. Luften fristede ham, saa han maatte kæmpe, for ikke pludseligt at gribe ned i Fadene og mætte sig hastigt og forslugent.

Han kunde føle Raseri, naar han med et Drikkeskillings-Smil anbefalede for lækkersultne Gæster de Retter, han ikke selv skulde smage, og henne fra sin Krog fulgte han saa begærligt hver en Bid, som Gæsterne nød.

Men kom han ned i Kælderen: d e r spiste Kelnerne i Rummet overfor Vaskekælderen – Luften var tung af Osen af det kogte Tøj, og svedige kastede Kollegerne Kjolerne og sad med opknappede Veste over Maden – lagde han Skeen fra sig med mæt Væmmelse.

Sløve sad Kelnerne overfor hinanden langs Bordet og rørte knap den tunge Grød og det flossede Kød fra Bouillon.

Men kom Franz op i Salen igen, skreg Hungeren i ham. Og bleg bragte han Retterne frem og tilbage, mens han smagte dem paa sin tørre Tunge.

Bag Døren, paa Trappeafsatsen stoppede han en Roulette i sin Mund, rev Benet af en Kylling og slubrede Sauce i sig af Skaalen, hastigt og sky.

Hver Tirsdag Aften, naar han havde fri, klædte han sig paa, og han opsøgte en Restaurant, hvor han ikke var kendt. Han næsten løb den hele Vej, og han kom derhen hidsig, stakaandet af Sult. Saa tvang han sig til at spise ganske langsomt og smagte sindigt hver Mundfuld, indtil han, næsten som i en Rus, forlangte mer og mer og spiste hastigt og over Maade; for paa en Gang at blive mat og overmæt og sidde med de mange halvtømte Glas foran sig, ludende og halvfuld, i et trægt Velbehag.

Og saa gik han hjem og sov, snorkende, en tung Søvn.

En Tirsdag Aften kom han tidligt hjem, og han satte sig paa en Bænk udenfor Hotellet under Lygterne. Han var mæt og en Smule ør.

Det havde nylig regnet, og der var rigeligt med Vandpytter paa Fortovet. Damerne trippede af med løftede Skorter, vimse paa Benene, ud og ind om Pytterne.

Franz saá paa de mange Fødder, der et Smalben, der en Læg, en fæl Platfod i en Galoske ... Nysgerrig saá han fra Fødderne op paa de svajede Figurer. Ansigterne var saa friske under Slørene.

Han søgte at fange et Blik. Saá h u n ikke paa ham? Han reiste sig og gik efter.

Urolig fulgte han hende, med Øjnene fæstet paa den slanke Figur og Nakken, som skinnede under det opskrabede Haar ... Men hun bøjede op om Neuerwall og vendte sig ikke ...

Han gik tilbage, jagede igen uroligt, forfølgende en smækker Statur, som gled frem, sært vuggende i Hofterne ... Hun gik ind i en Port og kom fra ham.

Han strejfede igen.

En Gadejægerske stillede sig op foran ham:

– Hvad vil min lille Ven? sagde hun.

Franz fo'r sammen og saá hende ind i Ansigtet. Saa lagde han sin Arm ind i hendes, og de gik hen ad Fortovet mod Lyset fra Alsterpavillonen.

– Saa „Nussebenet“ keder sig, hva'? Pigen blev sødlig.

Men pludselig slap Franz hendes Arm og løb.

– Hva? – gør han Nar – Pigen skingrede – véd man, hvad man vil, Lømmel ...
Saadan En – engagerer han en Dame – og vil ingenting ...

Saa var Franz udenfor Skudvidde.

Han næsten løb hele Vejen hjem. Hjemme gik han straks i Seng. Men hele Natten kastede han sig og sov slet og uroligt.

Han drømte om Ellinor uafladeligt.

Hen mod Morgen stod han op. Han kunde ikke mere blive i sin Seng. Han var urolig, som om noget forestod ham og noget skulde ske. Han gik ned i Gangene, hvor det skumrede: der drev han op og ned, han standsede foran Dørene, og han tog Dameskoene op med nænsomme Hænder og saá paa dem længe; og han lagde Haanden ned i dem, saa troede han, han kunde fornemme Føddernes lune Varme.

Den Dag skælvede han, blot han nærmede sig en Kvinde. Duften fra en bøjet Nakke slog op imod ham og jog ham Blodet i Strøm til Kinderne. Og det var, som havde han med et tusind Øjne til at se hver Skønhed.

Det var det fine Purr af et Haar langs en Tinding; en letdannet Runding af en Kind, en Hofte og et Liv at lægge sin Arm om; blot et Lys paa et atlaskesstramt Bryst – det var nok til at friste ham.

De Dage kom en svær Blondine til Hotellet. Første Gang, hun kom ind i Restauranten, tog hun sin Guldlorgnet op – Franz saá det – og mønstrede Kelnerne. Saa valgte hun ham.

Franz gik frem og ventede, hun skulde bestille noget. Han havde en egen Maade at staa paa, med Hovedet lidt bøjet og med Hænderne halvt foldede foran sig.

Damens Mand kom til og satte sig.

– Naa – ta'er vi Diner'en, sagde han og vendte sig: Hm – hm – og han lo – det var en sand Ganymed, sagde han. Aa – hva? Kelner – to Diners...

– Vel . . . Franz gik et Par Skridt. Saa sagde Damen og ikke just sagte:

– Hans Skjortebryst var renest, Du ...

Franz tilbragte tre Nætter udenfor den Dames Dør; sky, trykket op i Døraabningen som en Tyv, angst for at møde Skopudserne, som drog igennem Korridorerne med deres Kurve; tænderklaprende af Kulde.

Han sneg sig ud af sin Seng, den brændte under ham; han satte sig i et Anretterværelse, og han slog Vinduet op for at faa Luft og Aande. Han bandede sig selv, og hans Hjerne havde ikke anden Tanke end dette Begær.

Han tog hendes ligegyldige Blikke frem i sine Tanker, og han lagde et Haab i dem, saa dumt, at han lo deraf. Han saá hendes Skikkelse og hørte hendes Stemme og saá hendes Fingre, runde som kvide Snoge. Og han gik tilbage til Døren, og han stod der, til det dagedes. Han vidste, det var aldeles forrykt, og han blev der.

Og da hun rejste, kom en anden. Der var ikke Standsning mer. Det var knap Kvinderne, han elskede, det var en Mund, en Hals, et Skønhedsmærke, et Legeme. Han spejdede efter hver Kvinde. Han haabede paa hver eneste ny. Han vidste, han bød sig saa tydeligt frem. Hele sin Skønhed, og hvor maalte han den ikke med andre Mænds, d e r e s Mænd – han bød den til. Men de saá ham slet ikke.

Han stod ved Siden af – som en T i n g. Travede af med Fadene og Servietten – en ren G e n s t a n d – han s a á saa godt sig selv.

Men om Natten kom der hastige Minder om et Blik paa hans Ansigt, en varm Haand, da han fik Drikkepengene. Og han hidsede sig op ved denne Nippedrik, der kun æklede hans Tørst ...

Ofte stjal Franz sig ud af Restauranten til flakkende Fart gennem Gangene. Han lurede ved Dørene. Han kiggede ind ad Nøglehullerne.

Ved table d'hôte, hvor Herrer og Damer sad i Rad, kunde det hænde, at en Mand, der med Smil havde bøjet sig frem mod sin Naboerske, trak sig lidt brusque af Vejen. Han blev saa underlig ved det blege Ansigt over Fadet, naar Franz dukkede frem. Knægten havde ligesom H a d i Øjnene.

Efter Bordet, ved Kaffen, kunde en Herre, naar han fik tændt, vende sig til sin Kone, sin Søster:

– Pokkers smuk Karl, sagde han. Franz hørte det. Og hun løftede Blikket og saá paa ham som paa et Stativ og sagde:

– Aa ja – paa en Buk. Saadan gik Dag efter Dag. Han tænkte slet ingenting uden d e t.

Han stjal som en Tyv flygtige Berøringer; de mærkede det slet ikke. Han næsten fornærmede dem – de f ø l t e det slet ikke.

Og naar da en ny Dag havde slæbt sig frem, og det var blevet Aften og tomt i Salen, stod Franz timevis lænet til Balustraden; uden at gøre en Bevægelse, stirrende og bleg under det elektriske Lys.

Der arbejdede i hans Hjerne en tom Fortvivlelse, et afmægtigt Raseri, som søgte om et Svar og intet fandt og ikke vidste, hvorhen det skulde vende sig.

Undertiden gik han hjem. Han syntes, det dulmede. Madam Pander sad og smaagræd.

– Sidder han ikke der, sagde hun til Rullekonen, og ser ud som Elendigheden i Ansigtet og si'er ikke det Herrens Ord. Men man ved, hvad det er – ja – mæn – man ved hvad det er . . .

Han vilde ikke ha'e Lys – der var bedst i Mørke. Stille lagde han Tøjet fra sig, og han sad i den gamle Sofa i Hjørnet. Madam Pander tog en Stol og satte sig foran ham.

Hun tog hans Hænder imellem sine og klappede dem sagte. Og han smilede træt og stille til hende og lagde sit Hoved over mod hendes Skulder.

– Hvad er der, min Dreng – lille Dreng – hvad er der med min Dreng?

Han knugede Hænderne fast og svarede ikke. Og Madam Pander følte hans Pande brænde mod sin Skulder og sagde igen med en Stemme, Graaden næsten gjorde uforstaaelig:

– Hvad er der med min Dreng – lille Dreng – gør de ham ondt?

Men naar Franz var gaaet, forbandede Madam Pander til Rullekonen alle Fruentimmer.

– For dem er det, d e t Rak – Herre Gud – og han har det jo ikke fra Fremmede.

En Tirsdag Aften gik Franz i Teatret. Ud til Carl Schultze at se en Operette.

Det var en tyrkisk Historie om en Prinsesse.

Der var en tyk Eunuk med udstoppet Mave; han gjorde Elskovsfagter, saa hele Huset hvinede. De kaldte ham frem og frem, og han gjorde sine Fagter om, stadig kaadere, og sang sin Vise igen:

Aber – es hat keinen Werth –

Es hat keinen Werth.

Franz sad i Mørket i en Loge. Han lagde Hovedet tilbage mod Væggen og græd.

Da Akten var forbi, gik han.

Han skraaede ned mod Gänsemarkt og ind i en af Gyderne i det Kvarter. Han blev der om Natten.

Men da han vaagnede henimod Morgen og saá hende ved Siden af sig i Tusmørket, fo'r han op og løb derfra. Han følte en Væmmelse, som kunde han udspy sig selv. Han brændte, og hans Hoved smertede. Ækelheden kvalmede ham, saa han stønnede.

Han gik hjem, men i Seng vilde han ikke. Ad Bagtrappen sneg han sig ned i Restauranten.

Det var begyndt at blive lyst, og en graa Dæmring faldt ind gennem Glastaget.

Franz satte sig paa Stentrappen med Hovedet i sine Hænder.

Og mens han sad her stille foran dette Rum, Vidnet til hans Liv, gled alting ud i en dyb og bundløs, en ubeskrivelig Lede.

Han saá langs Balustraden – Stolene var stillet op paa Bordene, de halvskidne Duge laa bredt derover... De kunstige Palmer struttede døde op i deres Majolikapotter.

Franz havde ingen Tanke, følte ingen Smerte. Men i hans Sind kom der op noget som en bedøvet Forbavselse over, at dette var Livet.

Lampeslukkeren havde glemt sin lange Stige igaar, da han slukkede. Paa dens Trin stod Franz, da han klyngede sig op paa Stangen over Døren.

Fejekonerne fandt ham, og der blev en svær Staahej, og Natportier'en kom til. Fæl saá han ud med Tungen ud af Halsen, varm var han endnu.

Direktøren kom ned i Nathabit og bandede, saa det rungede i Salen. Et Par Kolleger slæbte ham op paa tredie Sal i et Bagageværelse.

De ryddede et Bord for Vadsække og Hatæsker og lagde ham d e r midt mellem Kufferterne. Et Par Kartoffelskrællersker vaskede Liget og dækkede det med et Lagen.

Op paa Formiddagen kom Johanne ind. Hun vilde se ham. Langsomt løftede hun Lagenet, kun Hovedet Jod hun dækket. Hun græd ikke men saá stille paa ham.

Han var hvid som Marmor, hun havde aldrig set noget saa skønt.

Og mens hun saá paa dette døde Legeme, der havde været hæget med saa megen forgæves Omhu, rakte Johanne – hun vidste ikke selv hvorfor – Haanden knyttet op imod Himlen.